

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ У МІСТАХ УКРАЇНИ

Муніципальний транспорт сучасного міста являє собою складну соціально-економічну систему, яка забезпечує перевезення пасажирів між центрами транспортного тяжіння та відіграє важливу містоутворюючу роль. Ефективне його функціонування як невід'ємного елемента інфраструктури міста сприяє підвищенню економічної ефективності виробництва, раціональному використанню часу населенням, зростанню продуктивності праці та покращенню екологічної ситуації. Неузгоджене функціонування різних видів транспорту, фізична та моральна зношеність рухомого складу та транспортної інфраструктури, низький рівень впровадження інновацій, неефективні методи управління процесом перевезень негативно позначаються на економічному стані підприємств-перевізників, зумовлюють недостатній рівень транспортної забезпеченості населення та спричиняють загострення екологічних проблем [1].

На сьогодні ряд екологічних проблем в Україні залишаються невирішеними. В умовах незадовільного екологічного стану особливої важливості набуває впровадження екологічно безпечних технологій у різні види діяльності та екологізація національного господарського комплексу. Одним із факторів покращення екологічної ситуації в містах України є сприяння розвитку екологічно чистого транспорту, функціонування якого не спричиняє викиди у атмосферне повітря. Одним із екологічно безпечних видів громадського транспорту є міський електричний транспорт.

Вивченню особливостей функціонування міського громадського транспорту присвячені наукові роботи таких дослідників, як О.І. Амоша, В.А. Грабельников, А.В. Омельченко, О.І. Славути, Г.В. Ятвелька, А.М. Новікова та багатьох інших. При цьому малодослідженими залишаються перспективи розвитку екологічно чистого громадського транспорту в містах України.

Метою даного дослідження є визначення напрямів розвитку екологічно чистого громадського транспорту в містах України.

З огляду на ряд проблем, виявлених при дослідженні міського пасажирського транспорту, можна виділити такі основні стратегічні напрями підвищення ефективності функціонування муніципальної транспортної системи сучасного міста: оновлення парку рухомого складу та вдосконалення його структури (з урахуванням необхідності забезпечення доступності транспорту особам із обмеженими можливостями); організація раціональної маршрутної мережі; модернізація технологій перевізного процесу, орієнтована на впровадження інформаційних систем управління транспортом; покращення стану інфраструктури громадського транспорту (облаштування зупинок, реконструкція доріг та ін.); забезпечення пріоритетного розвитку електричного транспорту; вдосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів; -впровадження заходів з енергозбереження з метою раціонального використання ресурсів; підвищення якості обслуговування населення та екологічності транспортних послуг [1].

У межах визначених стратегічних напрямів можна виділити ключові етапи стратегічного розвитку міського громадського транспорту в містах України [1]:

- вдосконалення транспортної мережі міста насамперед шляхом усунення дублювань маршрутів;
- формування екологічних транспортних зон у місті із функціонуванням в цих зонах виключно тролейбусного транспорту як екологічно безпечного виду міського громадського транспорту;
- вдосконалення структури транспортного парку та перерозподіл наявних транспортних засобів між маршрутами в межах транспортної мережі;
- списання застарілого обладнання та оновлення транспортного парку до досягнення ним розміру, необхідного для повного транспортного забезпечення населення міста;
- впровадження прогресивних видів шляхів сполучення;
- автоматизація управління транспортними засобами на маршрутах шляхом впровадження системи GPS – моніторингу руху транспортних засобів;
- впровадження автоматизованої системи збору оплати за проїзд;
- оцінка якості транспортного обслуговування населення та її відповідності встановленим нормативам, реалізація комплексу заходів з підвищення якості транспортних послуг;
- впровадження енергоефективних «зелених» технологій.

Вдосконалення транспортної мережі міста передбачає аналіз маршруту, оцінку його ефективності та доцільності існування і прийняття рішення щодо коригувань даного маршруту. Аналіз маршрутів міського пасажирського транспорту пропонується здійснювати за формою, наведеною на рисунку 1 [1].

Форма для аналізу маршруту міського громадського транспорту*

I. Загальна характеристика маршруту		II. Показники транспортної роботи		III. Якість обслуговування	
Вид транспорту:	..	Кількість перевезених пасажирів за добу, осіб -у прямому напрямі -у зворотньому напрямі	...	Технічна швидкість руху	...
Перевізник:	..	Ранковий час пік	...	Час простою: - на зупинках, хв. - на кінцевих пунктах маршруту, хв. - втрата часу від непередбачуваних зупинок	...
Номер маршруту:	...	Вечірній час пік	...	Коефіцієнт заповнення транспортного засобу: -середнє значення за добу - ранковий час «пік» - вечірній час «пік»	...
Кількість транспортних засобів, які функціонують на маршруті, од.:	...	Перевезено пасажирів за добу - ранковий час пік - вечірній час пік	...	Коефіцієнт змінності пасажирів у салоні	...
Марка транспортного засобу:	...	Завантаження зупинок У прямому напрямі: Найбільш завантажена зупинка: - ранковий час пік/завантаження, пас. - вечірній час пік/завантаження, пас. У зворотньому напрямі: Найбільш завантажена зупинка: -у ранковий час пік/завантаження, пас. - у вечірній час пік/завантаження, пас.	...	Середня дальність поїздки пасажирів, м	...
Кількість зупинок:	...		...	Середній інтервал руху, хв.	...
Початкова зупинка:	...	Середньодобове наповнення транспортного засобу на перегоні: - прямиї напрям, пас. - зворотній напрям, пас.	...	Кількість ДТП на маршруті	...
Кінцева зупинка:	...	Середнє наповнення ТЗ на найбільш завантаженому перегоні: У прямому напрямі:	...	Кількість випадків вибуття транспортних засобів з руху	...
Довжина маршруту, км: -у прямому напрямі: - у зворотньому напрямі:	...	Найбільш завантажений перегон: - ранковий час пік, пас. - вечірній час пік, пас.	...	Наявність інформації у салонах транспортних засобів про шлях слідування (схема маршруту) (так+, ні-)	...
Кількість рейсів за добу: -прямий напрямок -зворотній напрямок	...	У зворотньому напрямі: Найбільш завантажений перегон: -у ранковий час пік, пас. - у вечірній час пік, пас.	...	Об'ява зупинок на маршруті (так+, ні-)	...
Тривалість рейсу, хв.	...		...	Обсяг викидів шкідливих речовин одиницею транспортних засобів за добу	...
Кількість перегонів на маршруті	...		...		...

*Джерело: [1]

Коригування транспортної мережі міста повинно бути направленим на усунення дублювань маршрутів, забезпечення пріоритетного розвитку електричного транспорту та збереження нерентабельних, однак соціально значущих маршрутів [1].

Отже, до формування транспортної політики сучасного міста слід підходити комплексно та враховувати економічні, соціальні та екологічні цінності одночасно. Розвиток екологічно чистого громадського транспорту, яким є електричний, має бути прерогативою транспортної політики у містах України. Перехід до використання екологічно чистих видів транспорту сприятиме зменшенню обсягів викидів шкідливих речовин у атмосферу та покращенню екологічної ситуації у місті, що є надзвичайно важливим для забезпечення сталого розвитку міста.

Список використаних джерел

1.Гнедіна К.В. Формування стратегії розвитку муніципальної транспортної системи середніх міст в умовах прискореної урбанізації: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.05/ Гнедіна Катерина Володимирівна. – Черкаси, 2014. – 238 с.

Гончар Н.А., студентка гр. ЗМОАп-162

Науковий керівник - Сизоненко О.В.к.е.н., доцент

Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

ПРОБЛЕМИ ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ПОДАТКУ

Розвиток країни та її економічна стабільність залежить від настроїв бізнесу та їх податкового навантаження. « Саме розвиток малих підприємств здатен забезпечити в повному обсязі розвиток ринкових відносин, стабілізацію не тільки економічного, а й політичного стану країни. Малі підприємства здатні здійснити значний внесок у забезпечення зайнятості населення. Вони є гнучкими та ефективними з точки зору керування витратами, здатні швидко враховувати зміни потреб та попиту клієнтів. Крім того, суб'єкти малого бізнесу активно формують «середній клас» населення» .[1]

Час від часу в Верховній раді з'являються законопроекти про відміну чи кардинальні зміни спрощеної системи оподаткування в Україні. Чи дійсно спрощена система оподаткування є такою не вигідною для України та платників податку, спробуємо розібратись .

Згідно статистичним даним в Україні в 2016 році працювало 306 369 одиниць юридичних осіб. З них понад 95 % це саме малі підприємства - 291 154 суб'єкти господарювання, частка середніх підприємств – склала 4,89% або 14 832 одиниці, кількість великих підприємств склала лише 383 одиниці, або 0,13 % - див. рис.1 . [4]

Малі та середні підприємства в 2016 році, забезпечували роботою 4,1 млн. осіб, що становило – 63,8 % від працюючого населення України. Обсяг реалізованої продукції, (товарів, послуг) малими та середніми підприємствами складає 64,45 % від загального реалізованого обсягу.

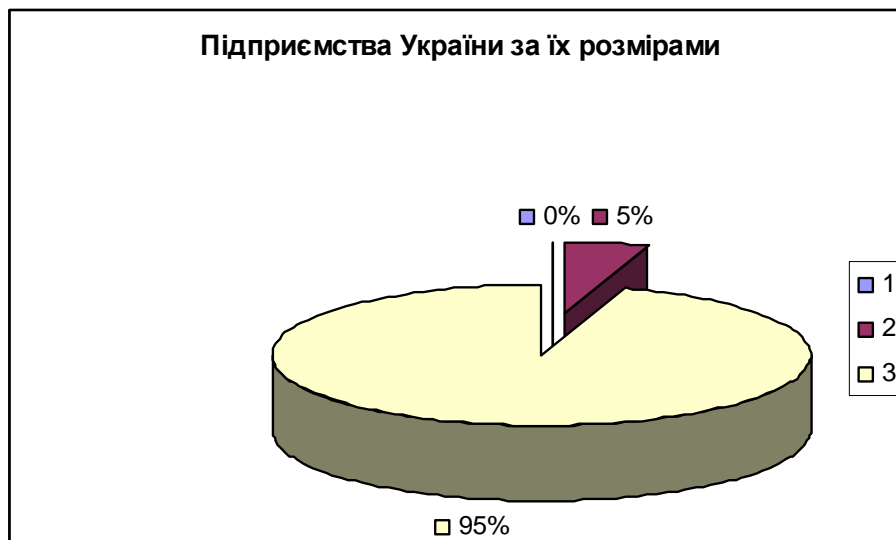

Рисунок 1. – Підприємства України за їх розмірами

Джерело: [розроблено автором, на підставі даних Державної служби статистики <http://www.ukrstat.gov.ua/>,4]

Саме для малих підприємств розроблено спрощену систему оподаткування (ссо), яка передбачає сплату єдиного податку від отриманих коштів на розрахунковий рахунок від реалізації товарів та послуг, за ставкою 5 або 3% (платники ПДВ), який заміняє певну сукупність податків та зборів. На момент виникнення спрощеної системи оподаткування, єдиний податок замінював 14 загальнодержавних та місцевих податків, зборів та